УДК 338.48:640.4
Шевцова К.О.[1], Безхлібна А.П.[2]
[1] студ. гр. ГФ-112 НУ «Запорізька політехніка»
[2] д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

РОЗВИТОК МЕРЕЖЕВИХ РЕСТОРАНІВ У ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНАХ

Шевцова К.О., Безхлібна А.П.

Сучасний розвиток індустрії гостинності характеризується активним поширенням мережевих форматів ресторанного бізнесу, що зумовлено глобалізаційними процесами, зростанням туристичних потоків та підвищенням конкуренції у сфері послуг. Особливої актуальності набуває розвиток мережевих ресторанів у приморських регіонах, які традиційно

виступають центрами рекреації, туризму та міжнародної економічної взаємодії [1]. Саме в таких регіонах формуються сприятливі умови для розвитку ресторанного господарства завдяки концентрації туристів, розвиненій інфраструктурі та високій динаміці споживчого попиту [2].

Мережеві ресторани є важливим елементом сучасної системи організації ресторанного бізнесу, що базується на стандартизації виробничих процесів, єдиній концепції бренду, централізованому управлінні та використанні франчайзингових моделей. У світовій практиці лідерами ресторанних мереж є міжнародні бренди швидкого обслуговування, зокрема McDonald's, Subway, KFC та Pizza Hut, які демонструють високий рівень масштабування та географічної експансії. Їхній успіх пояснюється уніфікацією технологічних процесів, ефективними маркетинговими стратегіями та оптимізацією операційних витрат [3].

Приморські регіони відіграють важливу роль у розвитку мережевого ресторанного бізнесу, оскільки характеризуються високою сезонною концентрацією туристів та активним розвитком рекреаційної інфраструктури. Наявність курортних зон, морських портів і туристичних кластерів створює сприятливе середовище для відкриття мережевих закладів громадського харчування різних форматів. У таких регіонах ресторанні мережі виконують не лише функцію харчування, а й виступають важливим елементом туристичної привабливості території.

Аналіз сучасних тенденцій розвитку ресторанного ринку свідчить про активне зростання мережевих закладів та розширення їхньої географії. Зокрема, у 2024–2025 рр. в Україні відзначається значне розширення ресторанних мереж, що проявляється у відкритті нових закладів та масштабуванні франчайзингових моделей. Так, мережа Pizza Day у 2024 році відкрила 81 нову локацію, що стало одним із найбільших показників розширення ресторанних брендів на національному ринку. Загалом доходи провідних підприємств ресторанного бізнесу України у 2024 році зросли на 10 %, досягнувши понад 28 млрд грн, що свідчить про поступове відновлення та розвиток галузі.

Важливим фактором розвитку мережевих ресторанів у приморських регіонах є використання інноваційних форм організації ресторанного бізнесу, зокрема гастромаркетів, фуд-кортів, мобільних форматів харчування та цифрових сервісів доставки їжі. Поширення таких форматів дозволяє ресторанним мережам швидко адаптуватися до змін попиту та забезпечувати стабільну присутність на туристичних ринках. Крім того, приморські регіони стимулюють формування тематичних та концептуальних ресторанів, орієнтованих на локальну кухню, морепродукти та гастрономічні традиції регіону.

Стратегії розвитку мережевих ресторанів у приморських регіонах формуються під впливом специфічних факторів територіального розвитку, сезонності туристичних потоків та високої конкуренції у сфері гостинності. Такі регіони виступають осередками гастрономічного туризму, що зумовлює необхідність інтеграції ресторанного бізнесу з туристичною інфраструктурою та регіональним брендингом.

Однією з ключових стратегій є інтеграція ресторанних мереж у систему туристичних кластерів. Приморські території характеризуються високою концентрацією туристів, тому ефективний розвиток можливий за умови кооперації з готелями, туристичними операторами та локальними виробниками. Такий підхід дозволяє створити комплексний туристичний продукт і підвищити конкурентоспроможність регіону загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bezkhlibna, A., Zhuravlova, S. Ensuring the Competitiveness of Coastal Regions Through the Development of the Tourism Business. Data-Centric Business and Applications. *Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies.* 2026. Vol 272. P. 311–329. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-06608-4_16

2. Gudz P., Gudz M., Bezkhlibna A., Zaytseva V., Brutman A. Ensuring the competitiveness of the coastal region based on the study of the impact of cluster analysis results on the development of tourism in the conditions of the regenerative ecosystem. *Amazonia Investiga*. 2023. Vol. 12. Is. 68. P. 172.

3. Ковальчук Т. Г. Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах глобалізації світового господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23. Ч 1. С. 126–130.

4. Pizza Day лідирує за кількістю нових відкриттів на ресторанному ринку України. InvestNews. 2025. URL: https://investnews.com.ua/novyny/3472-pizza-day-lidyruie-za-kilkistiu-novykh-vidkryttiv-na-restorannomu-rynku-ukrainy/ (дата звернення: 12.03.2026).